

No 215.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sr. św. Mateusza Ap.
Czw. św. Tomasza B. W.
Piat. św. Tekli P. M.
Sob. NMP. od wyk. niew.
Niedz. św. Ładysława.
Pon. św. Cypryana.
Wt. św. Kozmy i Dam.

Wschód słońca: godz. 5 m. 44
Zachód słońca: godz. 6 m. 01
Dług dnia: godz. 12 m. 17
Ubyło dnia: godz. 4 m. 23.

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:
Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie " 3 " —
Kwartalnie " 1 " 50
Miesięcznie " " 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:
Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie " 3 " 70
ZAGRANICĄ:
Miesięcznie " 1 " 10

Redakcja
w Łodzi,
ul. Przejazd M 8.
Nr. telefonu 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Sroda, dnia 21 Września 1910 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza M 23; w Pabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZENI: „Nadesłane” na 1-ej stronie 50 kop. za wiersz pet. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Teatr Popularny
A. MIELEWSKIEGO
(KONSTANTYNOWSKA 16)

Jutro po
raz drugi

„Gęsi i gąski”

komedia
A. Bałuckiego.
Pocz. o g. 8 wiecz.

Teatr Łódzki
Cegielniana 63. 3356
Jutro o godz. 8 m. 15 wiecz. po raz pierwszy
„**TAJFUN**”

D. GOLC

powrócił.

Mikołajewska M 18.

2323-3

Język francuski

wykłada

rodowity francuz

w Instytucji języków nowożytnych D-ra Kumera

Południowa 3. • Piotrkowska 16.

3348-3

DENTYSTKA

M. RIESNIK-EPSTEIN

PIOTRKOWSKA 192,

powróciła i przyjmuje osobiście.

2315 6

FLIRT PARFUM
ULTRA PERSISTANT
PARIS ED. PINAUD
2221 9

AKUSZERKA

B. Zilberman

Piotrkowska 37.

powróciła.

2313-3

Wydawanie przestępców politycznych.

W pierwszych dniach sierpnia n. st. odbył się w Brukseli generalny zjazd międzynarodowego Związku kryminologów. Między innymi omawiano na zjeździe sprawy w najwyższym stopniu obchodzące społeczeństwo rosyjskie. Jest to sprawa międzynarodowego uregulowania wydawania przestępców politycznych.

Trzeba zrobić tu małe zastrzeżenie, że nie mówiono o tem specjalnie, lecz skorzystano ze sposobności i możliwie wyzyskano ją podczas dyskusji na temat o wiele szerszy — o wydawaniu przestępców kryminalnych w ogólności.

Referentem w tej sprawie był na zjeździe prof. Liepmann z Kielu, wybitny kryminolog niemiecki. Mówiąc o przestępcach politycznych, prof. orzekł co następuje:

— Z kolei rzeczy nasuwa się pytanie, czy powinni być wydawani przestępcy polityczni? Jeszcze nie przyszedł czas, żebyśmy mogli powiedzieć: przestępcy polityczni naogół mają być wydawani. Lecz dziś już byłoby wielką przesadą nalegać na niewydawanie wszystkich bez wyjątku przestępców politycznych. Podobna idea, by nie wydawać przestępców politycznych, bierze swój początek z tych czasów, kiedy wszędzie toczyła się walka o nowy ustrój państwowy. Wtedy przestępcy polityczni nie byli „niebezpiecznymi dla społeczeństw” (gemeingefährlich), przeciwnie, byli oni częstokroć pionierami postępu. Obecnie zaś państwa przyszły już do wniosku, że taki pogląd został obalony przez wypadki brutalnej rzeczywistości, gdy ukazały się królobójstwa.

W dalszym ciągu prof. Liepmann przytaczał artykuły praw o wydawaniu przestępców politycznych w różnych państwach i zakończył swe sprawozdanie wnioskiem, ażeby zwrócić się w imieniu międzynarodowego Związku kryminologów do konferencji w Haadze i wskazać na konieczność uregulowania międzynarodowej sprawy wydawania przestępców, a w liczbie ich, rzecz prosta, politycznych.

W sprawie tej, tak doniosłej i z takiego punktu widzianej na zjeździe kryminologów, wystąpił jeszcze drugi referent, profesor liński Garraud. W ogólnych swych wnioskach zgodził się on na wywody prof. Liepmana, podkreśliwszy jedynie, iż niezbędnym jest ściśle opracować międzynarodowe określenie tych przestępstw, które pociągają za sobą wydanie przestępcy.

Mówiąc zaś o przestępcach politycznych, prof. Garraud rzekł:

— W żadnym tedy wypadku nie powinni być nie wydawani ci z nich, co się dopuścili przestępstw zwykłych, jak: kradzież, zabójstwo, podpalenie i t. d., jeśli nawet powodem do spełniania tych przestępstw była nienawiść polityczna lub ziemiska. Bezpieczeństwo społeczne na to nie pozwala.

Po mowie prof. Garraud, zgromadzenie postanowiło przerwać dalsze debaty nad sprawą ogólną wydawania przestępców i jednogłośnie przyjęło uchwałę, sformułowaną przez v. Liszta i v. Calcer'a w redakcyi następującej:

„Biuro Międzynarodowego związku krymino-

logów proponuje zwrócić uwagę rządów na konieczność międzynarodowego uregulowania sprawy wydawania przestępców. Ogólne zasadnicze podstawy wydawania powinny być opracowane na konferencyi w Haadze”.

Pozatem, słusznem jest zwrócić uwagę jeszcze na dwa charakterystyczne szczegóły, dotyczące zarówno wygłoszonych referatów, jak i uchwały zredagowanej przez Liszta i Calcer'a.

Profesor Liepman, w tem miejscu swego referatu, gdzie była mowa o „przestępcy politycznym”, wskazuje na cechę, kwalifikującą zdaniem państw i zdaniem jego osobistym — danego przestępcę do kategorii podlegających wydaniu.

Jest to — „Gemeingefährlichkeit (niebezpieczeństwo powszechne, społeczne). Każdy przeto przestępca „niebezpieczny dla społeczeństwa” ma być wydany.

Atoli chodzi tu o rzecz niemałej wagi, a mianowicie o to, co należy rozumieć przez ten przymiotnik „gemeingefährlich (niebezpieczny dla społeczeństwa)?

Jak zaś dalece zrozumienie dobre i dokładne tego wyrazu jest trudne, widzimy już choćby stąd, iż sam międzynarodowy Zjazd kryminologów pominął je milczeniem (bodaj celowem)! I tem samem zdał rozstrzygnięcie tej kwestyi na międzynarodową konferencyę w Haadze.

Pozostaje tedy jeszcze jedno; zastanowić się o ile konferencya w Haadze jest uzdolniona do rozstrzygnięcia zagadnień o charakterze naukowo-prawnym?

Pozatem jest jeszcze inne źródło do poważnego zastanowienia. Uczestników konferencyi w Haadze wysyłają rządy od siebie i wedle swego wyboru. Czy więc owi członkowie będą dostatecznie — bezstronni, aby wyrokować w sprawie tak doniosłej pomiędzy rządem a własnym społeczeństwem?

Sprawa to niewątpliwie bardzo ważna i prawdopodobnie nieraz jeszcze wpłynie na szpalty poważniejszych dzienników.

Burcew o Mienszikowie.

Cała prasa rosyjska zajmuje się teraz żywo osobą świeżo ujawnionego rewolucjonisty z kadrow policyi śledczej, p. Leonidasa Mienszikowa. Korespondent „Utra Rossii” z Paryża przynosi znowu garść wiadomości o tej osobie, podanych mu przez Burcewa:

Leonidas Mienszikow, mieszczanin z Saratowa, był uczniem szkoły technicznej Strogonowa w Moskwie i brał udział w rewolucyjnym kółku Zubatowa i ten sam Zubatow wsadził go do więzienia. Wówczas Mienszikow — jak opowiada teraz Burcewowi — zaprzysiął zemstę prowokatorom i całemu systemowi prowokacyi. W tym celu... wstąpił sam do departamentu policyi, oddał się duszą i ciałem służbie śledczej i spędził w ten sposób lat 20.

Wszystkim tym, którzy raczyli wziąć udział w oddaniu ostatniej posługi dro-
gim nam szcżątkom nieodżałowanego męża, ojca, brata, szwagra i stryja naszego

EMILA GEYERA

a w szczególności Przewiel. ks.ks. pastorum Gundlachowi i Dietrichowi za słowa po-
ciechy, wypowiedziane do nas w kościele i nad mogiłą, przedstawicielom instytucyj
społecznych, strażom ogniowym Ochota. i fabr. W-ch Leonhardta, Woelkera i Girbardta
za utrzymywanie porządku podczas pochodu, robotnikom, majstrom i wszystkim
współpracownikom zmarłego, którzy na barkach swoich ponieśli go z kościoła do
grobu, wszystkim życzliwym za nadesłane wieńce i wyrazy współczucia, składa ni-
niejszym serdeczne „Bóg zapłać“

Stroskana Rodzina.

3390

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę
przy wprowadzeniu zwłok ukochanego syna i brata
naszego

s. † p.

Józefa Simona

na wieczny spoczynek, jak również Szanownemu
duchowieństwu, składamy serdeczne „Bóg zapłać“

Ojciec, bracia, siostry i szwagrowie.

3394

Z dzielnic polskich.

ZE LWOWA. 24 studentów, uwięzionych
za napad na uniwersytet, wypuszczono na wolną
stopę. Jedyne Ochrymowicza i Żeliźniaka z Ki-
jowa zatrzymano w więzieniu śledczym.

— Jak pisze „Dziło“, obrońcy studentów ru-
skich, uwięzionych za napad na uniwersytet, wnie-
śli telegraficzne zażalenie do generalnego proku-
ratora trybunału kasacyjnego i ministra sprawie-
dliwości, a to z powodu że nie doręczono im
aktu oskarżenia, mimo, iż od uwięzienia upły-
nęło 2 i pół miesiąca, a od ukończenia śledztwa
5 tygodni. Wedle przepisu procedury karnej,
akt oskarżenia winien być doręczony obwinionym
w przeciągu dni 8 po ukończeniu śledztwa.

— Centralna komisja statystyczna zarzą-
dziła obliczenie mieszkańców miast austriackich
o większej niż 25,000 ilości mieszkańców.

Według tego obliczenia z miast galicyjskich
Lwów liczy 88,566 mieszkańców, Kraków 157,251,
Przemyśl 55,571, Kołomyja 37,013, Stanisławów
36,745, Tarnów 36,617, Tarnopol 33,033, Stryj
29,371 i Jarosław 26,539.

Z POZNANIA. Za kandydaturą p. F. Mo-
rawskiego w okręgu Kościańsko-Grodzisko-No-
wotomyskim oświadczyła się już większość pism
polskich, między innymi demokratyczna „Gazeta
Polska“ w Kościanie, wywierająca znaczny wpływ
w tym okręgu. Wobec tej jednolitości prasy,
zgoda w społeczeństwie i spokojny przebieg wy-
borów są zapewnione. W okręgu tym polacy

stanowią ogromną większość, mandat ten zatem
pozostanie bez wszelkiej wątkowości w ręku
polskim.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacji centralnej K. E. Ł.

Data.	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %.	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
20/IX 1 pp.	743.0	+19.0	66	Pn 2	Z dnia 20/IX Temperatura max. +20.0° C min. +6.3° C. Opadu 47
20/IX 9 w.	738.6	+13.6	92	Pn 2	
21/IX 7 r.	743.5	+9.8	98	Pn Z 3	

Sala Koncertowa (Dzielna 18).

W piątek, 23 b. m.

PIERWSZY KONCERT

Warszawsk. Symfonicznej Orkiestry

pod kie- z udział. Pawła Kochańskiego (skrzypce).
runkiem Grzegorza Fitelberga profesora

Bilety od 50 kop. do 250 kop. sprzedaje kasa przy Sali Koncertowej, Dzielna 18.

3392

Przysposobiam

do średnich zakładów naukowych.
Na świadectwa. Korepetycja
Lekcji dorosłym. Za postęp gwa-
rantuję. Przejazd 12, m. 10
3386-3-1

Doktor medycyny

Edward Bernhardt

powrócił. 3376-4-1

Meble mało używane

sprzedam za bezcen byle zaraz:
garnitur salonowy, gabinetowy, 2
tremy obrazy olejne, biurko, zeg-
gar duży, kredens ozdobny, 12
krzesel, stół, 2 łóżka z matera-
cami, bielizniarkę, toaletkę, umy-
walnię z marmurem, szafki nocne,
otomane, 2 szafy do ubrania,
biureczko damskie, ekran, słupki,
gramofon, kredens kuchenny, pral-
nię domową oraz różne drobiazgi.
Nawrot № 44 m. 3. 3384-15-1

Dr. M. Silberstrom

Cegielniana 36

powrócił.

3378

(Laboratorium).

Doświadczony korepetytor przy-
sposabia do wszystkich klas
gimnazjum oraz na świadectwa
Wiadomość Dzielna 40, m. 1 od
g. 7-8. 1545

SZKOŁA RYSUNKOWA I. LEMANA.

Rysunki, malarstwo, modelowanie i kreślenie. Oprócz ogól-
nych kursów osobny komplet dla dzieci w godzinach rannych i po-
południowych. Dla rzemieślników kurs osobny ze specjalnym pro-
gramem przy znacznie niższej opłacie. Zapisy przyjmuje kancela-
rya szkoły od godz. 11 do 12 w południe i od 8 do 9 wieczorem.
Południowa № 2, III piętro. 3380-3-1

Röntgenowski Gabinet dyagnostyczny

pod kierownictwem

D-ra BOLESŁAWA KOHA

został otwarty przy ulicy Zachodniej 72.

Godziny przyjęć: od 9 — 11 i od 3 — 7 wiecz.

3296-8-3

